

Primus phisicorum.

pta cōtraria sunt qualitates prime vel causate ex pri-
mus. Et arguitur aut sumpta contraria sunt continētia sub
se priuationē et habitum et ita intelligitur qd pncipia
sunt contraria qd sunt opposita vt priuatio et habitus
Sed contra qd vbi aristoteles probat duo esse cōtra-
ria pncipia ratione vntur ad hoc qd ad agendū sus-
ficiunt duo ergo sū Aristotele pncipia sunt agen-
tia. Priuatio aut et habitus nihil agunt. Priuatio
enī nihil agit ergo hec distinctio nulla est. Item quia
priuatio non dicitur pncipium qd ipsa nihil est licet
enī relinquat subiectum proprium tamen nihil po-
nit sicut cecitas non plus ponit de visu in oculo qd in
lapide licet in oculo relinquat subiectum visus pro-
prium. Vnde autem pncipium videtur esse tale qd
ex ipso causatur aliquid quod pncipiatur ab ipso.
Item si consequentia oppositorum debeant reduci
non reducuntur in contraria sed potius in affirmatio-
nem et negationē priuationem et habitum quare ergo
philosophus potius nominat pncipia contraria qd
priuatiue opposita quod melius intellexissemus.

¶ Quarto si pncipia sūt opposita sequit̃ qd non po-
tuerunt esse simul in materia quando ergo vnū est in
materia alterum erit extra materiam quod si verum
est sequitur qd non trāsmutetur nec materia trāsmute-
tur sū ipsum. Item ad generationem rei sufficit qd
alterum sit actiū et alterum passiū. Nec autem
sunt materia et forma que nullo genere oppositionis
sunt opposita. Item vna proprietas pncipiorum est
qd ipsa non sint ex alterutri sed vtrūq; contrariorum
fit ex altero ergo pncipia non sunt contraria minor
patet qd album fit per se ex nō albo quod est nigrum.

¶ Quinto arguitur qd rariū et densū non sūt con-
traria quia idem videtur esse rariū et densū respe-
ctu diuersorum vt aqua respectu terre et respectu ae-
ris. Item potest argui qd plenum et vacuum non con-
trariantur quia vacuum non est ergo nulli contraria-
tur. Item priuatiue opponuntur.

¶ Sexto deus et celum sunt pncipia rerum et tamē
non contrariantur. Item arguitur cōtra conditiones
primorum pncipiorum per idem vel aliter. Contra
secundam quia elementa sunt pncipia mixtorum et
tamen sūt ex alijs scilicet ex materia et forma eorū
et materia fit ex suis partibus et theologi dicūt qd mo-
nas gignit monadē. i. filius est a patre tamen est pnci-
pium. S. T. de po. q. x. ar. iij. ad. xvi. Item arguit̃
qd res naturalis non fit ex materia et forma qd non fit
ex hīs effectiue qd materia nihil agit nec subiectiue
quia forma nō est subiectum compositi igitur. Item
posset argui qd album non semper fit ex nigro vel me-
dio colore colorato: quia mixtum album aliquando
fit ex elemento quod nullum habet colorem.

¶ Septimo arguitur qd prima pncipia supponunt
alia quia priuatio est pncipiū primū et tñ aliud sup-
ponit scilicet materiam. Item forma similiter pre-
supponit materiam et per eam indiuiduatur.

¶ Octauo arguunt quidam nominales qd in pncipijs
non sit contrarietas quia materia et forma non
contrariantur et priuatio solum distinguitur ratione a
materia ergo priuatio et forma non contrariantur.
Item generationis pncipia sunt materia et forma
nec alia sunt pncipia intrinseca ergo in pncipijs in-
trinsecis et per se non est contrarietas. Item arguit̃
qd accidens potest esse sine subiecto quia secundum
porphyrium aliquid est accidens separabile. Item
supra dictum est qd album et musicum sunt idem sub

iecto sed musica potest esse sine subiecto albi qd mu-
sica potest remanere in anima corrupto toto cōposito.
Itē arguit̃ qd accidens inseparabile nō debet diffiniri
p suū subiectū qd in diffinitione nigredinis nō ponit̃
coruus et tñ est accidens inseparabile respectu corui igit̃.
¶ Non arguitur qd non oportet qd intellectus sit va-
nus il nūq; quodlibet sit segregatum a quolibet qd
primus motor non est vanus et vili licet nūq; cessat
bit a motu et dictum est qd deus vnā formam posset
in infinitum augere.

¶ Ad primum dicendū qd nō solum est ibi priuatiua
oppositio pro quanto enī due forme sunt impossibi-
les et oportet vnā expelli priusq; alia introducatur.
Ideo dico qd priuatio ratione forme expellende vel
etiā forma expellenda habet aliquā contrarietate ad
formam introducendā. similiter potest dici qd materia
vt est sub priuatione vnus forme quodammodo con-
trariatur illi forme vel dicat̃ sicut ad tertiū. Ad aliū
dicitur sū alexandrum et auerroim qd verum est in
compositis non autem in simplicibus. Secūdo dicit̃
qd in substantijs reperitur contrarietas sū qd diffe-
rentie dicunt̃ contrarie et non solum priuatiue oppo-
site. vnde contrarietas capitur dupliciter. Anomodo
pro repugnātia duarum formarū eiusdē generis sibi
inuicem succedentiū in eodem subiecto et illa est du-
plex. Quedā enī est inter extrema. Alia vero est me-
diorū et extremorū. Alia est contrarietas. i. repu-
gnātia duarū formarū que licet non reperiantur in
eodem supposito tamen sūt circa idem genus.

¶ Ad secundum dicit albertus qd contraria reperta
in qualitatibus sunt actiua. forme autem substantia-
les solum habent modum contrariorum pro quanto
sunt impossibiles. Secūdo dicitur qd forma sub-
stantialis est actiua nec qualitas agit nisi vt instrumē-
tum eius. Ad aliud dicitur in sequentibus.

¶ Ad tertium dicitur qd pncipia non habent aliq̃
particulare pncipiū quo realiter constituentur.
Ad replicas contra illam solutionem si quis eam ve-
lit tenere. Respondet albertus magnus qd priuatio
licet nihil sit tamen per hoc qd relinquit aptitudinē for-
malem aliquid est et sic pncipiat motum rei mobi-
lis. Ad aliud dicitur qd pncipia potius vocantur cō-
traria quia ab antiquis sic vocabantur vel propter ra-
tionem supra tactam.

¶ Ad quartum dicitur qd priuatio est in materia se-
cundum aptitudinem suā. Ad aliud negatur de pri-
mis contrarijs qd sūt ex alterutris vel aliter dicitur
qd contraria possunt dupliciter considerari vno modo
q̃tum ad formas. Et sic vnum non fit ex alio id est nō
mutatur in aliud. Alio modo considerantur q̃tum
ad subiecta et sic vnum fit ex alio vt tangit. S. T. hic
lec. xi. Sed contra. Tunc contrarium non fieret ex cō-
trariis nisi per accidens scilicet ratione subiecti tamē
philosophus dicit qd album per se fit nō ex quocunq;
sed ex nō albo quod est nigrum. Item hoc modo pos-
set dici qd album fit ex musico scilicet ratione subiec-
ti. Dicendum secundum albertum ca. x. Tract. iij.
per se dicitur dupliciter scilicet vt opponitur ad per
accidens. Alio modo vt opponitur ad id quod est pro-
pter aliud. Tunc dicitur qd vnum contrarium non fit
ex alio per se primo modo. Sed secundo modo pro
quanto terminus a quo est subiectum vt est sub for-
ma contraria et non sub alia. Ratio primi est quia
vnum contrariorum non est pars alterius et ideo non
est pncipiū eius per se.